

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine

I. Pravni temelj

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine sadržano je u članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21 – pročišćeni tekst) koja propisuje da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. Ocjena stanja, osnovna pitanja koja se trebaju urediti i svrha koja se želi postići uređivanjem odnosa na predloženi način

Pružanje financijske podrške učenicima i studentima čini važnu dimenziju u ostvarivanju prava na obrazovanje. Programi stipendiranja s jedne strane teže nagrađivanju dosadašnjih učeničkih zalaganja i postignuća te razvoju njihovih talenata, ali jednako važno, teže smanjivanju postojećih nejednakosti u pristupu različitim društvenih skupina pravu na obrazovanje. Iz tih razloga, posebno je važno da se prilikom osmišljavanja programa stipendiranja uzmu u obzir specifične potrebe i interesi skupina koje se nastoji podupirati te da se kriteriji stipendiranja podešavaju u skladu s promjenama u lokalnoj zajednici kao i promjenama u području odgoja i obrazovanja. S ovim ciljem pristupilo se izmjenama odluka o stipendiranju učenika i studenata u Gradu Zagrebu.

U protekloj školskoj godini su stipendijski programi, njih 7 koje Grad provodi, obuhvatili 921 učenika i studenata, a ukupni godišnji trošak svih stipendija iznosi približno 38.000.000 kuna. Tako široko postavljeni sustav stipendiranja s godinama je, međutim, iskazao brojne neujednačenosti i nedovoljnu efikasnost u postizanju željenih ciljeva. Od 921 dodijeljenih stipendija, 478 stipendija je bilo dodijeljeno u programu stipendija za izvrsnost. Nadalje, iznosi učeničkih stipendija su varirali od 1.000 kuna za učenike prvih razreda strukovnih škola do 3.104 kune za učenike u programu stipendija za izvrsnost. Studentske stipendije za izvrsnost iznosile su 4.268 kuna i bile su veće od studentskih stipendija u programima za pripadnike romske nacionalne manjine, studente s invaliditetom i studente nižeg socioekonomskog statusa. Niti stipendijski program za deficitarna zanimanja ne može se ocijeniti učinkovitim, što se najbolje ogleda u stipendijskom programu za medicinske sestre i tehničare za kojeg u protekloj godini nije bilo interesenata. Uz to, uvjeti za pristup natječajima za stipendije nisu bili ujednačeni.

Uzevši sve ovo u obzir, temeljni cilj izmjena programa stipendiranja Grada Zagreba je jačanje socijalne dimenzije stipendiranja, odnosno udjela stipendija koje se dodjeljuju ranjivim skupinama i deficitarnim zanimanjima u odnosu na stipendije za izvrsnost. Osim toga, cilj je i povećati broj novih stipendista, kao i ukupni broj korisnika stipendija. Nadalje, posebna je pažnja usmjerena motiviranju učenika i budućih studenata za odabir deficitarnih zanimanja, na obostrani interes Grada i korisnika stipendije, a s ciljem umanjivanja jaza između obrazovnih kvota i potreba tržišta rada. Posebno se, uz stipendiranje učenika strukovnih škola uvodi i stipendiranje studenata za ona deficitarna zanimanja za koja je potrebno visokoškolsko obrazovanje. Na kraju, cilj je predloženih izmjena ujednačiti kriterije za dobivanje stipendija, kao i iznos stipendiranja. Prema ovom prijedlogu, status učenika je jedinstven kroz sve programe stipendiranja, i određen je visinom stipendije od 2.700 kn neto mjesečno. Analogno tome, status studenata je jedinstven kroz sve programe stipendiranja, i iznosi 3.800 kn neto mjesečno.

Donošenje Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine predlaže se po **hitnom postupku** kako bi u propisanom roku započeo postupak dodjele Stipendije Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine.

III. Sredstva potrebna za provođenje Odluke

Za provođenje ove odluke sredstva su osigurana u Proračunu Grada Zagreba za 2021. i Projekciji Proračuna za 2022. i 2023.

IV. Obrazloženje odredaba Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine

Člankom 1. utvrđuje se sadržaj odluke i navodi se rodna odredba.

Člankom 2. određuje se naziv Stipendije.

Člankom 3. utvrđuje se da se sredstva za Stipendiju osiguravaju u proračunu Grada Zagreba te da mjesečna Stipendija iznosi 2.700,00 kn neto za učenike i 3.800,00 kn neto za studente.

Člankom 4. propisuje se da Gradonačelnik svake godine utvrđuje broj Stipendija za dodjelu prema sredstvima osiguranim u proračunu Grada Zagreba. Ukupan broj stipendija za studente raspoređuje se na znanstveno-istraživačke i umjetničke studije razmjerno njihovoj zastupljenosti na Sveučilištu u Zagrebu po njihovoj ukupnoj upisnoj kvoti s time da se udio studenata umjetničkih studija množi brojem dva. Od predviđenog broja Stipendija za studente četvrtina Stipendija se dodjeljuje studentima koji su prvi puta upisali prvu godinu preddiplomskog ili integriranog studija te preddiplomskog i kratkog stručnog studija (studenti prve godine).

Člankom 5. utvrđuje se da pravo sudjelovanja na natječaju za dodjelu Stipendije imaju učenici koji su državljani Republike Hrvatske, da su pripadnici romske nacionalne manjine prema popisu birača, rodnom listu ili svjedodžbi škole odnosno da je jedan od njihovih roditelja pripadnik romske nacionalne manjine prema popisu birača, da su redoviti učenici srednje škole u Gradu Zagrebu, odnosno Zrakoplovne tehničke škole Rudolfa Perešina u Velikoj Gorici, da imaju prijavljeno prebivalište u Gradu Zagrebu neprekidno najmanje jednu godinu prije objave natječaja te da nisu, osim iz opravdanih razloga, ponavljali razred u srednjoj školi. Studenti imaju pravo sudjelovanja na natječaju ako su državljani Republike Hrvatske, da su pripadnici romske nacionalne manjine prema popisu birača, rodnom listu ili svjedodžbi škole, da su redoviti studenti sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i integriranih studija ili redoviti studenti kratkih stručnih studija, preddiplomskih stručnih studija i specijalističkih diplomskih stručnih studija u Gradu Zagrebu ili na nekoj sastavnici Sveučilišta u Zagrebu, da imaju prijavljeno prebivalište u Gradu Zagrebu neprekidno najmanje jednu godinu prije objave natječaja, za studente, koji su u prethodnoj akademskoj godini bili upisani na taj studij ili, ako se radi o diplomskom studiju, na neki od preddiplomskih studija (studenti ostalih godina), da su, osim iz opravdanih razloga, u prethodnoj godini ostvarili najmanje 40 ECTS bodova, da u akademskoj godini za koju se Stipendija dodjeljuje nisu upisali mirovanje studentskih obveza.

Člankom 6. propisuje se da se Stipendija dodjeljuje na temelju provedenog natječaja i u skladu s odlukom. Nadalje se propisuje da natječaj za dodjelu Stipendije provodi Povjerenstvo za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine koje ima sedam članova, a imenuje ga Gradonačelnik. Tri člana Povjerenstva imenovat će se iz redova znanstvenih, obrazovnih, stručnih i drugih javnih djelatnika. Tri člana povjerenstva moraju biti pripadnici romske nacionalne manjine, pri čemu najmanje dva člana Povjerenstva moraju biti predstavnici Vijeća romske nacionalne manjine Grada Zagreba. Pročelnik nadležnog gradskog upravnog tijela član je Povjerenstva po položaju.

Člankom 7. propisuje se da stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja nadležno gradsko upravno tijelo.

Člankom 8. propisuje se da Gradonačelnik raspisuje i objavljuje natječaj svake godine najkasnije do kraja studenog te da se natječaj objavljuje na web-stranici Grada Zagreba.

Člankom 9. propisuje se sadržaj natječaja.

Člankom 10. propisuju se kriteriji za utvrđivanje liste kandidata za dodjelu Stipendije. Kriteriji su uspjeh u školovanju odnosno studiju, izvannastavna i izvanškolska postignuća te socio-ekonomski status. Kriteriji se izražavaju bodovima.

Člankom 11. propisuje se da se uspjeh u školovanju za učenike prvih razreda utvrđuje brojem bodova jednakim peterostrukom zbroju prosječne ocjene 7. i 8. razreda osnovne škole zaokruženom na dvije decimale, a za učenike viših razreda brojem bodova jednakim deseterostrukom iznosu prosječne ocjene prethodnog razreda zaokruženom na dvije decimale.

Člankom 12. propisuje se bodovanje izvannastavnih i izvanškolskih postignuća učenika u prethodne dvije školske godine u jednom od nastavnih predmeta u području znanosti, umjetnosti ili sporta. Boduju se sudjelovanja i nagrade

osvojene na državnom, međunarodnom i svjetskom natjecanju. Učenik dobiva jedan bod ako je redovan učenik još jedne škole ili student nekog visokog učilišta.

Člankom 13. propisuje se da se uspjeh u školovanju za studente prve godine studija boduje brojem bodova jednakim peterostrukom zbroju prosječne ocjene završnog razreda srednje škole zaokruženom na dvije decimale i prosječne ocjene ostvarene iz obveznih predmeta na državnoj maturi zaokruženom na dvije decimale.

Uspjeh u školovanju za studente ostalih godina boduje se brojem bodova jednakim umnošku ukupnog broja ostvarenih ECTS bodova u prethodnoj akademskoj godini s prosječnom ocjenom ostvarenom na ispitima položenim u prethodnoj akademskoj godini zaokruženom na dvije decimale podijeljeno s prosječnom ocjenom svih studenata prethodne godine studijskog programa zaokruženom na dvije decimale.

Člankom 14. propisuje se vrednovanje i bodovanje izvannastavnih postignuća studenata prve godine i studenata ostalih godina. Izvannastavna postignuća studenata prve godine vrednuju se kao i za učenike dok se za studente ostalih godina vrednuje objava rada u znanstvenim i stručnim časopisima, izlaganje na znanstvenoj ili stručnoj konferenciji, sudjelovanje u znanstvenom ili stručnom projektu, nagrada na značajnim natjecanjima te vrijedno priznanje.

Student dobiva jedan bod ako je za vrijeme studija za koji podnosi prijavu redoviti student još jednog studija. Za izvannastavna postignuća studentu se može dodijeliti najviše 2 boda.

Člankom 15. propisuje se bodovanje socio-ekonomskog statusa učenika i studenata.

Člankom 16. propisuje se da Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu Stipendija za učenike na temelju bodova ostvarenih prema člancima 11., 12. i 15. ove odluke.

Člankom 17. propisuje se da Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu Stipendija za studente prve godine na temelju bodova ostvarenih prema člancima 12., 13. stavku 1. i 15. ove odluke, a za studente ostalih godina na temelju bodova ostvarenih prema člancima 13. stavku 2., 14. stavcima 2., 3. i 4. i 15. ove odluke.

Člankom 18. propisuje se da Povjerenstvo utvrđuje prijedloge triju odvojenih lista za dodjelu Stipendije: rang listu za učenike, rang listu za studente prve godine i rang listu za studente ostalih godina. Ako dva ili više kandidata, kao zadnji na prijedlogu pojedine rang liste kandidata ostvare jednak broj bodova, Gradonačelnik će na prijedlog Povjerenstva povećati broj Stipendija. Nadalje se propisuje da iz jednog kućanstva, Stipendiju mogu ostvariti najviše dva kandidata te da kandidati za dodjelu Stipendije ne mogu ostvariti Stipendiju za već stečenu razinu obrazovanja.

Člankom 19. se propisuje da se prijedlozi rang lista s popisom kandidata čije su prijave potpune, pravovremene i ispunjavaju uvjete natječaja, ali nisu ostvarili dovoljan broj bodova za uvrštavanje na rang listu, objavljuju na web-stranici Grada Zagreba u roku od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava. Na web-stranici Grada Zagreba se objavljuje i popis podnositelja čije su prijave nepotpune, nepravovremene ili ne ispunjavaju uvjete natječaja. U roku od 8 dana od dana objavljivanja prijedloga rang lista i popisa svaki kandidat može podnijeti pisani prigovor Gradonačelniku putem nadležnog gradskog upravnog tijela. Ako usvajanjem prigovora kandidat ostvari jednak ili veći broj bodova od zadnjeg kandidata na prijedlogu rang liste, Gradonačelnik će povećati broj Stipendija. Gradonačelnik odlučuje o prigovoru zaključkom koji je konačan.

Člankom 20. propisuje se da Gradonačelnik utvrđuje konačne liste za dodjelu Stipendije. Na temelju konačnih lista za dodjelu Stipendije, Gradonačelnik ili osoba koju on ovlasti i kandidat ili osoba koja zastupa kandidata sklapaju ugovor o korištenju Stipendije. Nadalje se propisuje sadržaj ugovora o korištenju Stipendije.

Člankom 21. određuje se da se Stipendija dodjeljuje za tekuću školsku ili akademsku godinu za deset mjeseci, odnosno pet mjeseci ako u tom roku prema nastavnom planu škole ili studijskom programu za koji je Stipendija odobrena, završava nastavni plan korisnika Stipendije i da korisnik Stipendije ne može istodobno biti korisnik neke druge novčane stipendije financirane javnim sredstvima.

Člankom 22. propisuje se da se Stipendija isplaćuje mjesečno za prethodni mjesec na račun korisnika Stipendije.

Člankom 23. propisuje se da su korisnici Stipendije obvezni nakon završetka školovanja zaposliti se i raditi na području Grada Zagreba najmanje onoliko vremena koliko su primali Stipendiju, da uz suglasnost davatelja

Stipendije, korisnik može prihvatiti i zaposlenje na području Republike Hrvatske, čime se oslobađa obveze zapošljavanja na području Grada Zagreba. Obaveza zapošljavanja prestaje ako je korisnik stipendije prijavljen u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje duže od šest mjeseci.

Člankom 24. propisuje se da je korisnik Stipendije dužan vratiti primljeni iznos stipendije ako je pravo na Stipendiju ostvario na temelju neistinitih ili krivotvorenih podataka, ako je za trajanja ugovora o korištenju Stipendije primao novčanu stipendiju drugog stipenditora financiranu javnim sredstvima, ako iz neopravdanih razloga, koje procjenjuje Povjerenstvo, ne završi razred za koji je primao stipendiju, odnosno ako u akademskoj godini za koju je primao stipendiju iz neopravdanih razloga ostvari manje od 40 ECTS bodova ili naknadno upiše mirovanje ili odustane od studija, ako postupi suprotno članku 23. Odluke, ako bez opravdanog razloga i u roku ne dostavi podatke o zaposlenju.

Člankom 25. propisuje se da korisnici Stipendije koji su Stipendiju ostvarili sukladno Odluci o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/18, 18/19, 8/21 i 21/21) nastavljaju koristiti Stipendiju sukladno odredbama te odluke.

Člankom 26. propisuje se da stupanjem na snagu odluke prestaje važiti Odluka o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/18, 18/19, 8/21 i 21/21).

Člankom 27. utvrđuje se da odluka stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba, sukladno odredbi članka 120. stavka 3. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/09, 6/13, 7/14, 24/16 – ispr., 2/17 i 9/17 - pročišćeni tekst, 13/18, 20/18-ispr., 2/19, 8/21, 11/21-pročišćeni tekst i 17/21-ispr.) kojim je propisano da se iznimno, odlukom i drugim općim aktom može iz osobito opravdanih razloga odrediti da stupaju na snagu prvoga dana od dana objave. Razlog stupanja na snagu odluke prvoga dana od dana objave u Službenom glasniku je potreba da se odluka počne što prije primjenjivati jer se natječaj za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za učenike pripadnike romske nacionalne manjine za školsku godinu 2021./2022., natječaj za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za studente prve godine, pripadnike romske nacionalne manjine za akademsku godinu 2021./2022. te natječaj za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za studente ostalih godina, pripadnike romske nacionalne manjine za akademsku godinu 2021./2022., moraju objaviti najkasnije do kraja studenoga 2021. godine.